

**Corpus Juris Canonici, Per Regulas Naturali Ordine
Digestas, Usuque Temperatas, Ex Eodem Jure, Et
Conciliis, Patribus, Atque Aliunde Desumptas, Expositi**

Opus, Tum In Rebus Obscuris Claritate, Tum Dispersis Collectione ac
delectu, in contrariis conciliatione, eximium, simulque Indicibus ac
Præfationibus, Notisque quamplurimis & exquisitis illustratum, ; In Tres
Tomos divisum

Complectens Prolegomena Ad Jus Canonicum In Se Et Universim
Consideratum

Gibert, Jean-Pierre

Coloniæ Allobrogum, 1735

Sectio XI. An Principes aliquam partem habuerint in Conciliis Provincialibus
post Tridentinum habitis, ad procurandam executionem Decretorum
ipsius; & posito quòd aliquam habuerint, an indè elici ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74413](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74413)

SECTIO IX.

Utilitas, quam Gallia, respectively ad Curiam Romanam, traxit nolendo publicare Concilium Tridentinum.

Uò magis attendimus ad ea, quæ gesta sunt propter denegationem publicationis Concilii Tridentini in Galliâ, eò magis agnoscimus, eam denegationem Galliâ utilem fuisse. 1. Quidem omnes molitiones Curia Romanæ, sive mittendo Nuntios & Legatos, sive urgendo Regios apud Pontificem Oratores, tum machinationes, quas à factione Hispana Catholica, nec non ab aliquot Episcopis Sedi Apostolica devotis fieri procuravit, adeò, ut illud publicaretur sine consensu Regio, ostendunt, illam Curiam credidisse, publicationem esse necessariam, ut Concilium haberet vim Gallos obligandi. Porro, opinio illa tam sæpè manifestata notabiliter confirmat regulam Gallicanam circa necessitatem publicationis Legum in locis ipsis, ut eorum incolas obligare valeant. Hinc eò majus in Galliam commodum oritur, quòd illi ipsi, qui hanc regulam criminantur, multoties eam solemniter approbaverunt.

2. Jus Galliâ competens modificandi Decreta Pontificum, & Conciliorum Generalium, validam confirmationem accepit ex deliberationibus vario tempore factis publicandi Tridentinum cum aliquot ex his clausulis, *sublato eo quod tranquillitati nationis officere posset: salvo exemptionibus Capitulorum: salvo jure Regio: salvo Libertatibus Ecclesie Gallicane*, aliisve similibus à Curia Romanâ approbatis. Nam, præterquam hoc hæ clausula inserta fuerant Edicto, quòd HENRICUS IV. meditabatur, & CLEMENS VIII. approbaverat: credibile est, Cardinalem d'OSSEAT qui pluries scripsit, omnia obstacula vinci posse unius *Salvo* ope, id non facturum fuisse, nisi certus fuisset, Pontificem consentire receptioni cum modificatione.

3. Quantum certum est, Pontificem CLEMENTEM VIII. dispositum fuisse ad approbandam publicationem Concilii Tridentini cum clausulâ *salvis Ecclesie Gallicane libertatibus*, tantum emolumentum cepit Gallia ex eo, quòd Pontificem ad autenticam approbationem Libertatum suarum adduxerit resistendo publicationi, quam cupiebat.

4. Quamdiu Pontifices aliquam spem habuerunt impetrandæ publicationis Concilii Tridentini in Galliâ, tamdiu faciles fuerunt in concedendis rebus, quas petebat. Plura exempla afferre facile foret, verum sufficere allegare abolitionem HENRICI IV. quam Rex Hispania tantis conatibus Romæ impediabat, quæ tandem concessa est ob spem, quòd Rex publicationem Tridentini in Galliâ procuraret.

SECTIO X.

Momenta precum frequentium Pontificum, ut Concilium Tridentinum in Galliâ publicaretur.

Cum attendimus ad Sedem, quam in Ecclesiâ obtinet Pontifex, qui est caput ministrorum à Spiritu Sancto positorum ad regendas animas fidelium, proclives sumus ad credendum, molitiones Pontificum ad obtinendam publicationem Concilii Tridentini in Galliâ profectas esse à zelo salutis animarum; sperabant quippe, fore, ut Decreta istius Concilii valde idonea essent ad morum reformationem, atque eorum publicatione restitutum iri rectum ordinem.

Sed, dum consideramus, quòd, licet alios supra homines erecti, nihilominus homines sunt, quodque magna sublimitas humanam sæpè infirmitatem auget, possumus absque injuriâ præsumere, quòd amor sui ipsorum emolumentum multum contulerit ad vehemens illorum erga publicationem studium. Nam Tridentinâ plura confecit Decreta Sedi Apostolicæ honori-

fica: talia sunt 1. Illud quod Pontificem Concilio Generali præponere videtur, petendo à Pontifice confirmationem omnium Tridentini Constitutionum. 2. Illud, quod declarat, mentem suam non fuisse, ut Pontificia autoritas ullo suo Decreto restringeretur, *salvâ in omnibus Sedis Apostolica autoritate*. Unde eadem consequentia elici potest. 3. Illa, in quibus Pontifici reservatur Cura conficiendi Catechismi, concessio Gallicis, interpretatio Decretorum suorum, continuatio vel abrogatio Commendarum, cognitio causarum Episcoporum. 4. Illa, in quibus conventum est, ut solis Legatis competeret facultas proponendi argumenta discutienda, aut deliberanda, utque Decretis infereretur clausula, *proponentibus &c.*

SECTIO XI.

An Principes aliquam partem habuerint in Conciliis Provincialibus post Tridentinum habitis, ad procurandam executionem Decretorum ipsius; & posito quòd aliquam habuerint, an inde elici possit aliquid illi Concilio favorable.

Posteriore Quæstione exordiemur, quippe, quæ finis sit prioris. Solutio illius Lectorem adducet ad evolenda facta per quæ prior deinde decidetur. Duo autem præsupponenda sunt. 1. Omnia illa Concilia aliquatenus acceperunt Decreta Tridentini; alia expressè sanxerunt executionem omnium illius Constitutionum. Talia sunt *Cameracense 1565. Mediolanense ab anno 1565. ad 1582. habita: Toletanum 1566. Mechliniense 1570. Mexicanum 1585. Avenionense 1594. Aquileense 1596.* Alia suis Decretis pleraque illius Decreta inseruerunt, vel ad verbum, vel æquipollente sermone, sive illud nominatim laudando, sive mentione omisâ. Talia sunt omnia Concilia apud Gallos habita, uti per illorum excerpta comprobavimus.

Aliud caput est, quòd non appareat illum Principem Synodis in ditione suâ habitis vitio vertisse, quòd sic Decreta Tridentini acceperint.

His præsuppositis, manifestum est multum ponderis adjectum iri Tridentino, si Principes aliquam partem in Conciliis posterioribus habuerint, sive jubendo, sive invitando aut exhortando, ut illa celebrarentur, sive idem permittendo, & precibus Prælatorum annuendo, seu denique faciendæ executionem Decretorum ab illis Synodis confectorum; nam sic validè probatur, eos approbavisse Decreta Concilii Tridentini, & consensisse, ut in suâ ditione, vel ex integro, vel ex parte observarentur.

Opera igitur pretium est investigare, an Principes aliquam partem habuerint in Conciliis post Tridentinum habitis, & quænam illa fuerit.

Inter Synodos quarum Principes participes fuerunt laudare non possumus *Rhemensem* an. 1564. quia non supersunt Instrumenta convocationis & publicationis, aut similia in quibus, ut plurimum reperiuntur vestigia rei, quam Princeps erga Synodum gessit.

Adjice contumeliam Galliâ à Concilio Patribus inusitam, qui noluerant Oratoribus Gallicis primas, quas possidebant, antè Hispaniam dare, adeò recentem fuisse, aliasque offensas adeò crudas, ut credibile sit, *Rhemensem*, de quâ agitur, Synodum sine consensu expresso Regis habitam fuisse, vel hunc tacitè duntaxat consensisse. Aliud est de *Cameracensi* editâ & habitâ die 3. Augusti 1565. nam in Instrumento Editionis expressè dicitur, PHILIPPUM II. Hispaniæ Regem, ad quem Provincia Cameracensis tum pertinebat, excitavisse Episcopos, ut eam celebrarent: *Huic autem indicationi nostræ addidit animum invidiosissimi atque religiosissimi Principis Philippi Regis Catholici, omnium optimi ac maximi pietas (in cujus ditione penè tota Provincia patet) qui cum id sibi vehementer placere ac probari, pro suo erga rem Christianam studio declarasset &c.*

Sanctus CAROLUS in Oratione, quâ primam Synodum Mediolanensem exorsus est an. 1565. insinuat, Regem

Regem PHILIPPUM aliosque Mediolanensis agri Principes aliquam in istâ Synodo partem habere. Hoc optimus, maximus Rex Philippus in cuius dignitate, ut verbo complectar, Sacerdotalem animum licet agnoscere; hoc ceteri hujus Provinciae Principes de populorum salute solliciti à nobis desiderant, quorum studia & officia non vereor, ne nobis, sanctisque hujus Synodi Decretis semper adsint, eamque potestatem, quam à Deo acceperunt, ad Dei & cultum & voluntatem libentissimè conferant.

In reliquis Synodis Mediolanensibus nihil reperitur, quod saltem remotè respiciat influxum Principum in illas Synodos: quod fortè provenit ex eo quòd S. CAROLUS unamquamque earum considerando tamquam continuationem prioris, quia ad perficienda prioris cæpta habebantur, crediderit consensum Regium ad priorem, prorogari ad reliquas, ita, ut illud taceri posset in reliquis, propterea quòd satis expositum fuisset in priore.

Conjectura hæc eò verisimilior est, quòd aliæ Synodi in ditione Regis Hispaniæ habitæ; hunc earum fuisse participem doceant, ut jam notavimus, erga Synodum Cameracensem, & mox ostendemus erga Synodum Toletanam, in cuius exordio Præfatus dicit, eam haberi ob operam & curam PHILIPPI Regis Hispaniæ &c. Igitur, favente Deo Opt. Max. Reverendissimi Episcopi hujus Provinciae juxta præscriptum sanctæ Synodi Generalis Toleti convenientes, Concilium cui nos licet indigni præsumimus celebraverunt, id etiam agente & curante invictissimo Principe & Domino nostro Philippo Hispaniarum Rege Catholico, cui conservanda recte fidei tantus ardor, tantus amor restituendi Ecclesiasticas leges insedit, ut merito cum sanctissimis illis Imperatoribus Constantino & Theodosio Deo dilectis conferri possit & debeat &c. Hi enim Principes tametsi maximo fidei Zelo serbuerunt, nequiverunt tamen è Regnis suis hæreses Arrii & aliorum extirpare; at nostra Hispania hujus nostri pii Regis studio, prudentiaque mirabili, immaculatam fidem conservat & tenet, cum tamen pleraque Regna finitima ab Apostolicis dogmatibus desciverint.

Similes habemus probationes, quòd Reges Hispaniæ similiter contulerint ad Concilium Mexicanum an. 1585. & ad Concilium Mechliniense ann. 1607. Duo sunt prioris loca, quæ ad rem faciunt. Primus est in Præfatione, ubi dicitur, illud Concilium à Regio Senatu Indiarum discussum fuisse.

Subiectum fuit hoc celebre Concilium integerrima Censura Senatûs Regii Indiarum, de cuius licentiâ & approbatione, Romam translatum est auctoritate Apostolicâ firmandum, Secundus est in Inscriptione Statutorum pro Ecclesiâ Mexicanâ compositorum: Statuta ordinata à Sancto Concilio Provinciali Mexicano Tertio, an. Domini 1585. ex præscripto sacrosancti Concilii Tridentini Sess. 24. c. 12. de Reform. Verba cetera revisa à Catholici Majestate, & à sacrosanctâ Sede Apostolica confirmato an. Domini 1589.

Regem Hispaniæ contulisse ad celebrationem Synodi Mechliniensis, probatur ex Præfatione. Synodi Provincialis convocationem existimavimus non diutius differendam, sed eam proximâ æstate Deo opitulante celebrandam, idque prout etiam serenissima suæ celsitudini visum est in Civitate Mechliniensi.

Et hæc sunt omnia Concilia post Tridentinum habitata in ditione Regis Hispaniæ, quæ conjunximus neglecto ordine temporum, ne interrumpereur ordo testimoniorum, quæ probant, Regem Hispaniæ contulisse ad celebrationem Synodorum in ipsius ditione habitatarum. Simili de causâ Synodos in Galliâ habitatas seorsim & successivè iustrabimus, ut sine ullo intervallo exhibeamus potestatem, quam Rex exercuit, quoad Concilia in Galliâ habitata. Sed prius observandum est Edictum Melodunense anno 1580. Art. 1. his verbis præcepisse, ut Concilia Provincialia celebrarentur.

Premierement nous admonestons les Archevêques, Metropolitains de notre Royaume, & neanmoins leur en-

joignons de tenir les Conciles Provinciaux dans les six mois prochainement venans, & dès lors en avant de trois ans en trois ans, en tel lieu de leur Province qu'ils connoîtront estre plus propre & convenable pour cet effet, pour pourvoir à la Discipline, correction des mœurs & direction de la police Ecclesiastique & institution des Seminaires & Escoles selon la forme des saints Decrets.

Observandum est præterea, omnes Synodos in Galliâ habitatas post Concilium Tridentinum, huic Edicto posteriores esse, exceptâ Rhemensis an. 1564. Undè concludere licet, quòd, licet deficerent probationes speciales circa partem, quam in iis Synodis Rex habuit, suppeteret generale argumentum ex eo sumptum, quòd earum celebrationem iusserit, & quòd earum celebratio sit hujus iussionis effectus.

Propter hoc fortè Edictum Synodus Turonensis 1583. Deo gratias agit, ideò, quòd Regi inspiraverit consilium procurandi celebrationem Conciliorum &c. Imprimis Deo Opt. Max. hæc Synodus gratias referendas censuit prout refert, quod Divini ejus Spiritus afflatu, Christianissimus Rex noster Ecclesiæ Dei statum & ordinem reborare disponens Conciliorum Provincialium in universo Galliæ Regno celebrationem gratam non solam habuerit, sed eam etiam indici procuraverit; hinc futurum sperans, ut quæ summo nostro malo diutius grassate sunt hæreses, radicibus extirpentur, & quibus turpiter Ecclesiæ deformatur prorsus aboleantur abusus.

Igitur si aliquot è Synodis Gallicanis, de quibus locuturi sumus, nihil dicant, quo probari possit, Regem ad eas contulisse, ex eorum silentio concludi non poterit; ipsas absque ejus participatione habitatas fuisse; quia nulla est earum, quæ habitata non fuerit propter generale præceptum Regium celebrandi Concilia Provincialia. Propterea, silentium hoc provenire posset ex neglectâ mentione iussionis, aut permissionis, aut suggestionis Regiæ ad Concilii celebrationem, quandoquidem extant Synodi ejusdem ferè temporis, quæ illam circumstantiam exprimunt; porro, nulla est ratio propter quam Rex his potius, quam illis Synodis se immisceret.

Synodi in quibus hoc silentium observatur, sunt Bituricensis an. 1584. Aquensis 1585. Tolosana 1590. Narbonensis 1609. Burdigalensis 1624.

Synodus Rothomagensis an. 1581. quæ prima habitata est in Galliâ post Melodunense Edictum, confirmat observationem superiorem, nimirum, Regem contulisse ad omnes Synodos subsequentes; nam Cardinalis BORBONIUS rationes convocationis afferens, expressè loquitur de Judicio, quòd Rex & Regni Ordines tulerant circa necessitatem Conciliorum Provincialium. Regemque nostrum Christianissimum, ac cunctos hujus Regni Status & Ordines, nihil magis congruum & necessarium, quam frequentem in unaquaque Provincia Synodorum celebrationem existimasse, in quibus & attrita resarciantur, collapsa restituantur, macule quibus facies Sponsæ Christi fedata est, abluantur, & statuatur denique, quæ suo reddendo Ecclesiæ splendori, duce Spiritu Sancto, judicantur necessaria. CONC. TOM. XVI. pag. 877. Expressum hoc Synodi Rothomagensis testimonium, quòd convocata fuerit ad obtemperandum Edicto laudato, suadet, reliquas Synodos, quæ de Regis operâ silent, ob eandem causam convocatas fuisse.

Prima, inter reliquas Synodos, est Rhemensis an. 1583. in cuius Instrumento convocationis leguntur hæc verba: nec non Christianissimi Regis nostri HENRICI consensu simul & hortatu. Quibus consona sunt alia hæc verba Actûs publicationis: Henrico Rege nostro Christianissimo nos piè admodum cohortante. Sic loquitur Cardinalis GUISTACUS, referendo rationes, quibus inductus fuit ad cogendam hanc Synodum.

Synodus Burdigalensis ex iis quoque est, in quas aliquo Actu Speciali Rex influxit, ut certò cognoscitur ex Instrumento Editionis, in quo Archiepiscopus Regem deprecatur, ut ejus Decretis suam protectionem

nem impertiat, eodem cum studio, quo ad illam celebrandam Prælatos hortatus erat: *Ut autem hæc absque nullo impedimento, nobis & Reverendissimis Fratribus Cœpiscopis, aliisque, quibus hæc ex officio cura incumbit, liberè & integrè præstari, impleturque possint, Regem nostrum HENRICUM Christianissimum, quo possumus animi sensu rogamus, atque in Domino obsecramus, ut pari pietate cura & sollicitudine hanc Synodum tueatur, ejusque sancta Decreta servari omninò jubeat, quæ nos ad eandem cogendam & habendam pro singulari suâ in Religionem, Deique cultum propensione adhortatus est.*

Cùm Princeps protegere legitime, atque observanda jubere Concilii Decreta non possit, nisi simul illa approbet, dicendum est preces Synodi *Burdigalensis* Regi oblatas, ut ipsius Decreta protegere, atque observanda jubere dignaretur, includere supplicationem, ut illa approbare.

Suprà ostensum fuit, Synodum *Turonensem* anno 1583. commemorare jussionem HENRICI III. ut Concilia Provincialia haberentur, atque eorum celebratæ illi jussioni attribueret, idem legitur in Epistola Archipræsulis *Turonensis* ad eundem HENRICUM; nam, post enumerata bona, quæ gignuntur à Synodis Provincialibus, sic pergit: *quorsum hæc, quid ad rem hæc omnia, nimirum, ut ostendam quàm rectè, quàm prudenter, quàm in totius Ecclesiæ Christianæ rem fecisti, cum universo Galliarum Clero Provincialium Conciliorum celebrationem permisisti.* Ex eadem Epistola discimus, ejus Concilii Patres plus ponderis, virium atque autoritatis Decretis suis conciliare volentes, ea obtulisse Regi, ut illa confirmaret, eorumque defectus suppleret. Factum hoc legi meretur, fufiusque relatam est in observationibus circa Concilium Tridentinum Tit. *pecciliaria notabilia circa public. Trident.*

Cùm hic aliquatenus agatur de autoritate Principum quoad Concilia Particularia, non abs re fuerit observare id, quod in eadem Epistola legitur de Procuratore Regio, qui Synodis aderat. *Quin etiam, ut ne quid ex Regiâ decerperetur dignitate & auctoritate, aderat ibi Regius Procurator, quem appellabant Executorem, qui in exequendis contra seculares Ecclesiæ Decretis operam navaret strenuam & efficacem.*

Verùm redeamus ad probationes operæ, quam Rex, ad celebrationem Synodi *Turonensis* contulit; una superest luculenta in gratiarum actione & dimissione Conventus facta ab Archiepiscopo; hic enim loquens de personis, quibus agendæ grates erant ob celebrationem Concilii, secundo in gradu Regem Christianissimum collocat; *agenda præterea . . . Regiæ Christianissimo Henrico ob liberè permiffa Concilia gratia, si coram in os, nobis loqui liceret.*

Instrumentum hoc solius permissionis Regiæ mentionem facit, laudata Epistola jussionem adjicit, *cujus non solam permiffu, sed pio jussu coacta est hæc Synodus.*

Et hæc sunt omnia Concilia Gallicana Tridentino posteriora, quæ locuta sunt de influxu Regis in Concilia ditionis suæ.

Quoad reliqua extra Galliam, & Hispanicis Status celebrata, duo tantum à P. LABBEO referuntur, nempe *Avenionense* an. 1590. & *Aquileense* an. 1596. Nihil est in eorum Actis, quod doceat Principes earum regionum aliquid adeas contulisse, quod nemini mirum esse debet; nam Avenio est Civitas Capitalis Comitatus Venustini, cujus Pontifex est Dominus temporalis: Porrò, PIUS IV. præceperat, ut Synodi Provinciales haberentur, sanciendo executionem Decretorum Tridentini, inter quæ unum injungit Metropolitanis, ut Concilia Provincie suæ tertio quoque anno celebrent. Itaque haud necessarium erat, ut CLEMENS VIII. sub quo Synodus hæc habita fuit, autoritate suâ uteretur, ut ea convocaretur.

Quoad Synodum *Aquileensem*, dici potest, titulum *Principis*, quem Archiepiscopus in Inscriptione assu-

mit, ostendere, eum non aliâ autoritate temporali præter suam indignisse, ut Synodos in suâ Provincia celebraret.

SECTIO XII.

Conciliatio Capitum 6. & 7. SESS. XXV. de Regul. circa Electiones Abbatissarum per Suffragia secreta.

Capita hæc contraria videntur in eo, quòd primum jubeat, ut Abbatissæ per Suffragia secreta eligantur; posterius verò præcipit, ut Prælatus, qui præsidet electioni, audiat suffragia. Ad tollendam hanc oppositionem, quæ speciosa est solum, referenda sunt verba Concilii in quibus sita est difficultas. In priori capite sic loquitur Synodus: *in electione Superiorum quorumcumque Abbatum temporalium, & aliorum Officialium ac Generalium & Abbatissarum, atque aliarum Præpositarum, quo omnia rectè & sine ulla fraude fiant, Imprimis Sancta Synodus strictè præcipit, omnes supra dictos eligi debere per vota secreta, ita ut singularum eligentium nomina nunquam publicentur.* Capituli 7. Verba hæc sunt, *Is verò, qui Electioni præest, Episcopus, sive alius Superior, claustra Monasterii non ingrediatur, sed ante Cancellorum fenestellam, singularum vota audiat vel accipiat.* Hæc sunt loca, quæ opposita videntur. Subjicio observationes, quarum ope ea ad conciliationem adducuntur.

1. Nulla est veri species Concilium Capite 7. evertisse id quod statuerat Capite 6. præcipue cum materia adeò gravis sit. Talis criminatio aut suspicio non cadit in ullum Conventum Ecclesiasticum, quantum in Concilio Generale. 2. Verba hæc, *ita ut non publicentur nomina eligentium*, significant, finem secreti, quod Concilium postulat, esse, ut evitentur perniciose consequentiæ publicationis nominum earum, quæ vota emiserant. Scilicet, Superiores Electi vexabant eos, qui alium nominaverant, & aliis favebant; undè nonnunquam accidebat, ut debiles, metuentes, ne aliqui Religiosi, quos Prælaturâ indignos rebantur, eam tamen ambitu suo adspicerentur, eosdem indignos nominabant, ut se redimerent à vexatione, quam passuri erant alium nominando.

Porrò, secretum conservari potest, quamvis suffragia viva voce proferantur, dummodo unaquæque vocalis illud seorsim emittat, ita, ut ab alio exaudiri nequeat, quàm à Præsidente, qui vota accipit: hæc autem ratione fit, quod præcipitur cap. 6. circa Secretum Suffragiorum & cap. 7. circa illorum auditionem; nam Præsidens ea audit, ita, ut nomina electricum ignorentur, & Secretum custodiatur.

Aliæ sunt viæ ea loca conciliandi, sed parùm genuinæ. Prima via verbum *audiat* interpretatur per verbum subsequens *accipiat*, ita, ut sensus sit, Præsidentem accipere suffragium præsentia suâ, sive assistentiâ in loco ubi singula suffragium emittunt, schedulam in capsam projiciendo. Verùm interpretatione hac vis fieri verbis videtur. Nam *audiat, vel accipiat*, duos modos emittendi & accipiendi suffragia exhibent; primum, viva voce, cui respondet verbum *audiat*, secundum, per schedulas in capsam projectas, cui respondet verbum *accipiat*.

Verbum *audiat* referri posset ad propositionem Personarum, quarum nomina inscribenda sunt, circa quas Præsidens audire secretò posset opinionem Singularum Monialium; & verbum, *accipiat*, ad exceptionem schedæ approbatorie vel reprobatorie. Verùm reluctatur hæc expressio *singularum vota audiat vel accipiat*; quæ alternativam, ut suprâ diximus, continent.

Cæterum nostra interpretatio confirmatur per primam Synodum *Mediol.* 1565. part. 3. cap. 4. *hujusmodi*